

Öt nap szabadság Oázisból sivatagba – Egyiptom

NÉMETH GÉZA

Siwa óvárosa (A szerző felvételei)

Rövid ebédszünet Marsa Matruhban, egy tengerparti kisvárosban, aztán irány a sivatag. A partvidéktől kerekén 300 kilométerre fekvő Siwa jó minőségű, a 80-as években épült aszfaltúton érhető el – de közben (egy túlszűfoltnak semmiképp sem nevezhető büfészerűség kivételével) semmi! Amint elhagyjuk a várost, még úgy 15–20 kilométeren át kísérik a „civilizáció” nyomai; nagyjából eddig hordja el a szél a szemetet, elsősorban a fölöttébb röpképes nejlonzacszkókat.

Már sötétben érjük el Siwát, egyből a hotelbe megyünk. Meglehetősen nagy, újnak tűnő épület a városka szélén – és teljesen üres (aztán a vacsoránál még előkerül egy dél-afrikai fickó). Nem vártam ugyan tömeget, de hogy ennyire...

Siwa a hatalmas kiterjedésű Kattaramélyföldtől nyugatra található, mely bő száz méterrel ül meg a tengerszint alatt; maga Siwa is -13 méterrel fekszik, kerekén 40 kilométerre a líbiai határtól. Tőle nyugatra és délre a Líbiai-sivatag homokdűnéi hullámanak. 23 ezren lakják (ami nem ki-

Galambtornyok

csinység ilyen elszigetelt kis világban), főként berberék, akik a berber nyelv egy sajátos, helyi dialektusát beszélik. Nevének eredete bizonytalan, csak a XV. században

szokásos epicentruma közelében.) Végül is erre nem volt szükség. Az állapotokra azért jellemző, hogy az egyiptomi légitársaság közvetlen Budapest-Kairó járatán a 80 személyes gépen harminc-egynéhányan utaztunk, és olyan gyorsan, mint a kairói reptéren, még soha nem kaptam vizumot. Kongott az ürességtől.

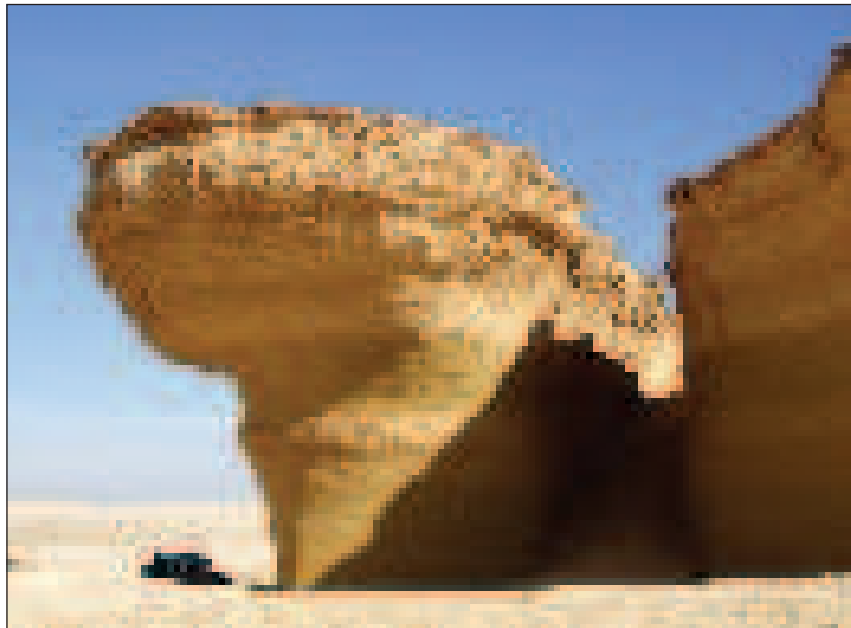
Kettőnkre jutott egy minibusz, sofőrrel, túravezetővel, aztán kora reggel irány Siwa. Előzőleg azt hittem, közvetlenül a sivatagon át közelítjük meg az oázist, ám előbb elhúztunk északnak, Alexandria irányába, majd a várostól úgy 100 kilométerre nyugatra, némiképp váratlan bónuszként, *El Alameinben* találtuk magunkat. Itt zajlott le a második világháború legnagyobb afrikai csatája, 1942 őszén, amikor a *Montgomery* vezette 220 000 szövetséges katona és 1000 harcokosi ütközött meg a *Rommel* tábornok parancsnoksága alatt álló 115 000 fős német-olasz sereggel és 550 tankjával. A szövetségesek végül november 4-én érték el a végső áttörést és mértek megsemmisítő csapást Rommel csapataira (igazából a legtöbbször az olaszok tartottak ki). Ma múze-

um és az ütközetekben részt vevő nemzetek emlékművei idézik fel a hatalmas veszteségekkel járó csatát, több tucatnyi, szabadtéren kiállított korabeli harci eszközzel és járművel. A múzeum kissé poros relikviái között meglepetéssel fedeztem fel *Almásy László* fényképét, „Almazy, Hungarian” felirattal. Meglepett, mert igazából mint a sivatag egyik komoly érdemeket szerzett feltáróját ismertem (aki melleleg nem volt gróf, pontosabban az Almásy családnak nem a grófi ágához tartozott). 1941-ben rendelték haza Egyiptomból és besorozták Rommel seregébe mint olyat, aki kitűnően ismeri a sivatagot és repüléseivel jó szolgálatot tehet az ellenséges csapatok felderítésében. Tett is, amiért Rommel vaskereszttel tüntette ki.

El Alameinnek ma kb. 7000 lakosa van, szépen fejlődő kisváros, miként a többi is, ahogy ezt rajtuk áthaladva jó darabig láttuk a Földközi-tenger partvidékén. Tömrdek, jó kinézetű apartmanház nő ki a földből, vezetőnk szerint ide települnek át a túlszűfolt deltavidék jobb módú lakói, vagy csak itt üdülnék.

jelent meg először. I.e. 1000 körül már bizonyosan lakták, és kapcsolatban álltak az ókori egyiptomi birodalommal, miként jóval később a dél-mediterrán vidék görög településeinek lakóival is. Eljutott ideig, a madarak nyomát követve, jóslást kívánván, Nagy Sándor is, később a rómaiak ide száműzték a nemkívánatos személyeket. Lakói az iszlám hódításának keményen ellenálltak, egészen a XII. századig. Sokakat nem kellett megtéríteni; egy 1203-as feljegyzés szerint csupán negyvenen éltek itt. Az első európai utazó, a brit William G. Browne csak 1792-ben keveredett ide, Amon templomát akarta megnézni, mely az ókori világ egyik legfontosabb jósdájának számított (erősen lepusztult, romos állapotban ma is megvannak a maradványai). Hivatalosan 1819-ben csatolták Egyiptomhoz, bár berber őslakossága máig megőrizte sajátos kultúráját, nyelvét, szokásait.

Siwát a víz élte; a források a lakosságon kívül hatalmas olajfaligeteket és még nagyobb datolyaültetvényeket táplálnak, no meg „Kleopátra fürdőjét”. Utóbbi egy kb. 10 méter átmérőjű, kristálytisza kékvizű foglalt forrás, melynek aljáról buborékok emelkednek a felszínre. Mondanom sem kell, Kleopátrának esze ágában sem volt erre járni, pláne megfürödni benne, de így jobban hangzik. Fürödni valahogy

Egy mészköszikla árnyékában a sivatagban

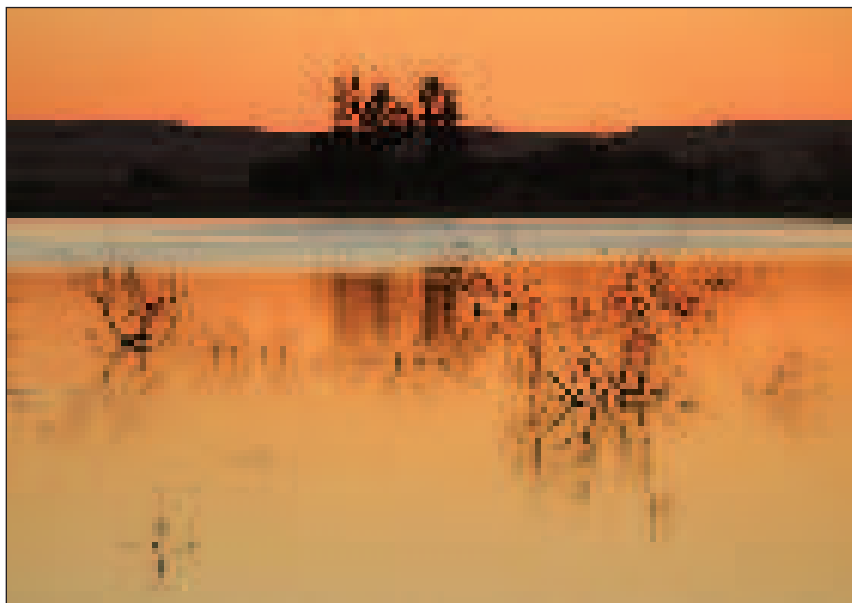
római kori nekropolisz, tucatnyi, kőbe vájt sírkamrával.

Siwa fénypontja a *Shali Ghadi* nevű erődkomplexum egy természetes kis mészkődomb tetején, illetve a körülötte elterülő

kább veszni hagyták és a domb körül építettek új, tartósabb házakat. Elég siralmas érzés az omladozó vályogfalak között bolyongani; az épületek többsége már felismerhetetlen, talán úgy féltucatnyit hoztak rendbe, ezekben laknak is.

Odalenn a városban szemmel láthatóan nem sokat törődnek az esztétikummal. Lapos tetejű házak (az elmaradhatatlan parabolaantennával) fehér betonkockákból, rendezetlenség, szemét, és ha ez még nem volna elég, néhány négyszintes blokkház, afféle lakótelep-stílusban – hogy ez kinek jutott eszébe... A közlekedési- és szállítóeszközök is vegyesek; modern terepjáró, házilag barkácsolt háromkerekes motor, csacsifogat. Nőt az utcákon csak elvétve látni, házastárs vagy férfirokon nélkül ki sem mehetnek a városba, akkor is csak tetőtől talpig beöltözve, lehetőleg arcot is takaró burkában. A siwaiak szinte kizárólag egymás között házasodnak. Azt hallottam viszont, hogy egy időben, a XX. század első harmadáig, teljesen bevett szokás volt a férfiak közötti homoszexuális kapcsolat, sőt házasság is. Ennek oka valószínűleg a krónikus nőhiány volt, másrészt az, hogy a lányért a leendő férjnek igen komoly hozományt kellett adnia, s amíg össze nem jött, más férfival élt együtt. Túravezetőnk, aki nem helybeli és nem meleg, hanem kairói arab, 30-as srác, ugyancsak nőtlen még. Elmondta, még ma is hosszú évekre telik, mire összegyűjti a házasságra valót.

Siwa egy másik attrakciója a várostól nyugatra elterülő sekély, sós vizű tó, melynek nyugati részéből egy Fatnasnak nevezett ki sziget emelkedik ki. Azaz, manapság már félsziget, mert a tó vizét az utóbbi

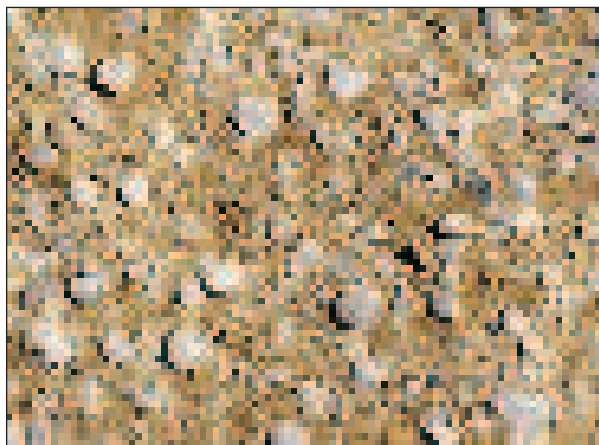
Napnyugta egyik siwai sós tónál

nekünk sem akaródzott, sivatag ide vagy oda, 15–16 foknál nem lehetett több. (Etiópiában láttam „Sába királynőjének fürdőmedencéjét” – na, az se látta soha ott fürödni a neves, ám bizonytalan kilétű nőszemélyt.) Nem kínál különösebb látványlót a Djebel al Mawta, vagyis a „Holtak hegye” sem, ami valójában kis domb, egy

óváros, vályogból, sókőzetekből (ezek a közeli tóból származnak) és pálmatorzsekből, melyek tartóelemként szolgáltak. A XIII. században épült, a beduin támadások elleni védelemül, de volt itt erőd korábban is. Távolról varázslatos látvány, közelről nem az. 1926-ban egy háromnapos esőzés akkora károkat tett az épületekben, hogy lakói in-

időkben kissé lecsapolták, és még fogják is. A helyzet ugyanis az, hogy az alaposan megszaladt mezőgazdasági tevékenységhez ellenőrizetlenül fűt kutakból sok víz került bele és ez már túl sok az oázisnak. Ezek a mélyföldek egyébként tektonikailag „előkészítettek” (preformáltak), magyarán szerkezeti süllyedékek, amikbe aztán, ahol laza volt a kőzetanyag, még jócskán belemart a szélerózió. A tóban amúgy nincs semmi érdekes, de a napnyugta kétségkívül szép, különösen a túlparton emelkedő, lapos tetejű tanúhegyekkel. Ezek arról „tanúskodnak”, hogy ilyen magasságú lehetett itt a felszín a depresszió kialakulása előtt.

Említést érdemelnek még a *galambtornyok*, ezek a szerzte Egyiptomban, így Siwában is látható fehérre meszelt, 5–6 méter magas, kúp alakú építmények. A

Nummuliteszek tömege

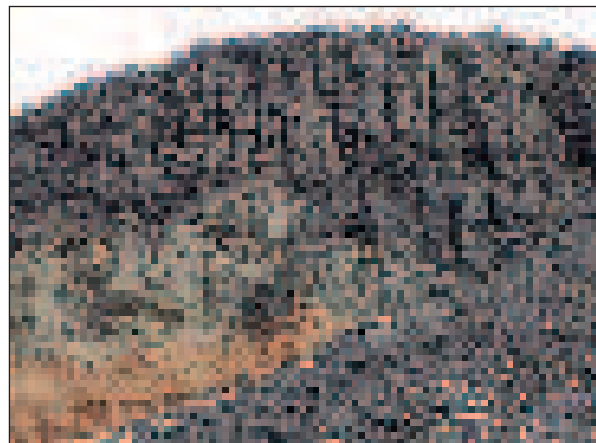
galambtenyésztés, étkezési célra, évezredek múlta tekint vissza e tájon. A tornyok belsejében létra, a még nagyobbakban kis lépcsőház van, hogy a gazda fel tudjon menni; a galambok természetesen a lyukakon át közlekednek. Már 1989-es egyiptomi utam során feltűnt, hogy sok vendéglőben kínálnak sült galambot (nem olcsón), de valahogy mindig kimaradt. Talán azt vártam, hogy a számba repülnek, ám nem tették.

A reggeli továbbindulás előtt a minibuszt terepjáróra cseréljük, bevásárolunk lepénykenyérből, amit frissen szedtek ki a kemenéből. Addig jó (de addig nagyon), amíg meleg, kihűlve már kevésbé. Teljes ellátást kapunk, s bár bevallom, az arab konyha sosem volt a szívem csücske, panaszra nem volt okunk. Vezetőnk egy hivatalból nagy kupac papírral tér vissza a kocsihoz, mielőtt megkezdjük közel 500 kilométeres utunkat a *Bahariya oázis* felé. Elhaladunk egy újabb, a várostól keletre fekvő sóstó mellett, szerencsére az út aszfaltzott és elég jó. Rövidesen kiderül, mire kellene a papírok. Idő-

ről időre katonai ellenőrzőpontokon haladunk át, papírok rendben, nem macerálnak bennünket. Elképzelni sem tudom, milyen lehet itt szolgálni, a nagy semmi közepén, mert egy kis garnizonon kívül semmi egyéb nincs – csak nyugalom, de az bőven.

A táj eleinte elég egyhangú, semmi látványos homoktenger hatalmas buckákkal; inkább lapos. Az izgalmak úgy ebédidő táján kezdődnek. Megjelenik néhány szépen faragott, szél alakította szikla, pár tanúhegy, dűne, aztán letérünk a műútról, ralizunk kissé és megállunk egy hatalmas, sárgásbarna szikla tövében. Míg „személyzetünk” a tálalással és a bivalyerős tea megfőzésével foglalatoskodik, szemügyre vehetjük a környéket. A főlénk hajló szikla körül szó szerint lapátolni lehet a nummuliteszeket. Ezek az egysejtű, de időnként tenyéryi méretű, már kihalt lények főként az eocén korban (55,8–33,9 millió éve) éltek az errefelé is kiterjedő Tethys-óceán sekély selfengereiben. Nevüket az ókori görög történetudóstól, Hérodotosztól kapták

kély selfengereiben. Nevüket az ókori görög történetudóstól, Hérodotosztól kapták

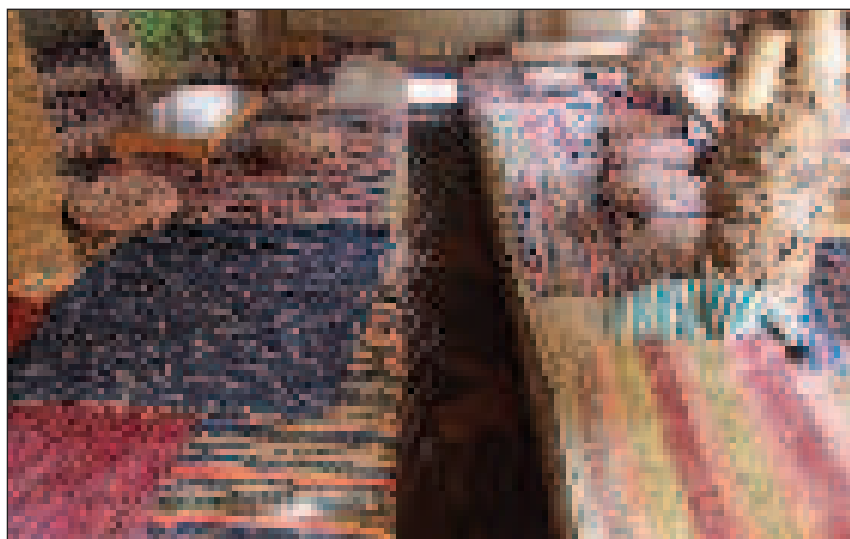

Oszlopos bazaltok a Fekete sivatagban

– a *nummulus* latinul pénzt, érmét jelent; és csakugyan, az itt látottak is olyanformák (nálunk Szent László pénzeként is ismeretes). Nagyjából akkorák, mint egy húszforintos érme. A rétegekben helyenként kőzetalkotó mennyiségben fordulnak elő a fossziliák, néhol 0,5–1,5 méteres vastagságban. Nummuliteszes mészkövet egyébként két gízai piramis és a szfinx építésénél is használtak.

A Bahariya oázis voltaképpen több, egymáshoz közel épült faluból áll, szintén források, kutak táplálják. Már a neolitikumban is lakott volt, aztán szépen végigment rajta az egész történelem. Az 50-es években lakónak száma a fokozódó vízkivétel (és az ebből fakadó vízhiány) miatt erősen csökkent, amikor azonban, egy régi karavánút nyomvonalán, 1973-ban megépült az oázist Kairóval összekötő országút, ismét növekedésnek indult. Lakói nem berberék, hanem mindenféle „jöttek”, letelepedett beduinok és mások, akik a Nílus völgyéből érkez-

Fogadó – saját „patakka”

tek. Hajdan nagyjából 30 méter mélyen már elérték a talajvízszintet, ma ehhez kb. 1000 métert kell fúrni. Datolya- és gyümölcs-zöldségtermesztésből élnek. Őszintén szólva, fogalmam sincs, melyik részén szálltunk meg, de a központtól elég messze, egy bungalóhotelben. Látványosságokról ilyenképpen nem tudok beszámolni, de nem is ezért jöttünk. Bahariyától ugyanis nem messze terül el a Fekete-, illetve a Fehér sivatag.

A *Fekete sivatag* tényleg többé-kevésbé fekete. Ezen a vidéken az alapkőzet jó részét felső-kréta (kb. 95–99 millió év) folyóvízi-tengeri homokkővek alkotják, melyekre később mészkő települt. És ekkor jön a meglepetés: vulkáni kőzetek! A vulkánosság az oligocén végén (kb. 30 millió éve) kezdődött, bazaltos, dolerites jellegű volt, és elég hosszú ideig elnyúlt. A működést nagyjából 18 millió éve hasadékkitörések zárták le, melyek több helyen oszlopos elválású képződményeket is produkáltak. A bazalt sokhelyütt sapkaként fedte be az üledékes alapkőzeteket és ahol tehetette, megvédte őket a lepusztulástól. A táj tele van hasonló magasságú, kúp formájú dombokkal, melyek vulkányszerű megjelenésűnek tűnnek, de nem azok, hanem tanúhegyek, melyeknek az oldalába a szél ösztökélésére már fel-felmászik a sárgás színű homok is.

A Kristályhegy

let belsejében. A turisták nyilván zabálják, csak hát turista mostanság sehol. Aztán szürreális látvány tanúi vagyunk. A fogadó mellett elviharzik egy kb. száz állatot számláló tevecscorda. No de mi abban a szürreális, ha sivatagban tevét lát az em-

alatt sűrű porfelhőt kavarva el is tűnnek a pusztaságban.

A „*Kristályhegy*” nevű képződmény szinte kaput képez a Fehér sivatagba. Először is, nem hegy, ám feltétlenül kristály. Első látásra úgy fest, mint egy felszakadt barlang, de nem az. Amikor a Bahariya és Farafra oázisok közötti utat építették, egyszerűen beleszaladtak és egy részét, merő óvatlanságból, le is rombolták. A kristályok az utóvulkáni működés során feltörő melegvizes oldatokból váltak ki, és bár a legtöbb internetes forrás kvarcnak tünteti fel őket, inkább bízunk egy a terepen hajdan dolgozó szakember helyzetértékelésében, aki kalcitként és baritként írja le őket.

Valahol itt kellene állnia a *Fehér sivatag Nemzeti Park* bejáratának, de azt a forradalom idején felgyújtották (vajon ki és miért éppen ezen élte ki a haragját), a parköröket nem fizették, szerteszét széledtek, így aztán nincs belépődíjsszedés sem. A parkot 2002-ben hozták létre mintegy 3000 négyzetkilométeren. Közetei a kréta időszak folyamán (kb. 100–80 millió éve) itt terjeszkedő tengerben rakódtak le – zömmel laza szerkezetű, apró ősmaradványokkal teli krétamészkővek. A tenger visszavonulása óta, nagyjából 20 millió éve itt az erózió az úr. Amit a szél egyáltalán képes a laza kőzetből kialakítani, azt itt megtette és teszi ma is. Az áramvonalas formák arra utalnak, hogy nagyjából állandó irányú szelek alakítják a tájat. Az ilyen formákat nevezi a szakirodalom az ujjur eredetű *jardang* szóval, amit Sven Hedin svéd kutató 1903-as belső-ázsiai utazása nyomán honosított meg Európában. Nagyon jellegzetesek például a szfinx-sziklák, melyeknek a szél felőli oldala a szfinx

Elvonul a tevecscorda

Megállunk teára egy fogadónál, ahol langyos forrás fakad (ámbar azt hiszem, fűrták), aztán kihülve csorog tova, belevesze a sivatagba. A tulajdonos, fokozva a hely vonzerejét, nagy leleménnyel keresztülvezetett egy kis patakot az épü-

ber? (Egyet, ötöt, tízet láttam már, de ennyit...) Talán az, hogy visszaidézi azokat az időket, amikor még hatalmas karavánok járták a Szaharát, megpakolt tevékkel. Ezek nincsenek fölmálházva, alighanem legelni hajtják őket, s ahogy jöttek, percek

háta, a szélárnyékos pedig a feje. Itt aztán szabadon szárnyalhat a fantázia; bármi-be bármit beleképzelhetünk. Mondjuk, a gomba alakú sziklákhöz nem nehéz gombákat társítani, van is belőlük bőven, száruk már többnyire erősen elvékonyodott. Ennek az az egyszerű magyarázata, hogy a szél mindig a talaj közelében hordja a legnehezebb, legkeményebb homokszemcséket, melyek értelemszerűen az alsó rétegeket erodálják. A gombák kalapja is igen változatos formájú; itt viszont arról van szó, hogy a felépítő üledékrétegek más-más keménységűek, és az egyes rétegek sem homogének, így a lepusztítás eszerint válogat (ezért is nevezik szelektív erózió-nak). A „*Sátrak*” nevezetű képződmények erősen lealacsonyodott kis kupacok, simán elmennének díszletként valami sci-fi filmbe. Mindegyik az egész tájat átlengi valamilyen földökivüliség, különösen így, hogy magunk vagyunk. Két nagy sátor (azok is fehérek) vár itt legalább száz turistára, most éppen kétfős ellátó brigáddal, de a pár óra alatt, amit ott töltöttünk, talán egy kocsit ha eldöcögött a környéken.

Az előzetes tervek szerint itt töltöttük volna az éjszakát, sátorban, csillagfényes romantikával, tábortűzzel, ám tekintettel a meglehetősen hűvös időre és egyre fokozódó náthámra, no meg elkényelmesedett mivoltunkra, úgy döntöttünk, visszaterünk Bahariyába. Ha már ott voltunk a közelben, beugrottunk a *Farafra oázisba* is. Úgy 5000 lakója lehet, zömmel letelepedett beduinok. Azt mondja az írás, hogy nagyjából száz forrás fakad a területén, látnivaló azonban semmi. Földszíni vályogházak (parabolaantennákkal!), teljesen „szétolvadt” erődrendszer.

Mégis megérte, mert a visszaúton életem talán legsodálatosabb egét (napnyugtát) fotózhattam a sivatag közepén.

Egészen különleges látnivalókat kínál viszont a *Bálnák völgye*, a Wadi Al-Hitan, mely mintegy 150 km-re délnyugatra fekszik Kairótól. Egy idő után le kell térnünk a műútról és először vesszük igazán hasznát a terepjárónak a süppedő homokos csapáson. Az első bálnacsontokat ugyan már 1904-ben felfedezték itt, ám a részletes paleontológiai feltárása csak az 1980-as években zajlott le, jórészt azért, mert a terepviszonyok miatt nehezen lehetett megközelíteni. A hozzáértők talán sehol másutt a világon nem követhetik így a bálnák evolúcióját, mint itt. Talán nem mindenki tudja, hogy a bálnák szárazföldi állatokként kezdték

pályafutásukat, mielőtt tengeri emlősökké váltak. Találtak még itt krokodil-, cápa-, teknős-, rájamaradványokat stb. is, kerekénégyszázat. Valemennyien a középső- és késő-eocén tengerben éltek. A legnagyobb talált bálnacsontváz alapján az állat hosszát 21 méterre becsülik. A legősibb példányoknak még öt ujjban végződő uszonyaik voltak, sőt fejlett és erős hátsó lábaik, fogaik alapján pedig egyértelműnek tűnik, hogy ragadozók, hűsevők voltak.

Amikor a Tethys-óceán fokozatosan visszavonult észak felé, vastag üledékrétegeket hagyott maga után. A legidősebbek (kb. 40 millió év) főként mészkövek, melyekben már megjelentek a cettfélék. Az erre települő homokkővek is bőséggel tartalmaztak ősmaradványokat, többek között

Bálnacsontok a Bálnák völgyében

a nagyméretű Basilosaurust és a jóval kisebb Dorudont. Ezek már tengerben éltek, de a Basilosauruson még jól felismerhetők a csökevényes hátsó végtagok. Bár a cettfélék evolúciójának legkorábbi ismert képviselőit, pontosabban azok maradványait Pakisztánban és Indiában találták, ilyen nagy mennyiségben és ilyen jó megtartásban sehol nem fordulnak elő fosszilis cettfélék, mint itt, úgyhogy nem véletlenül lett e hely természeti világörökség. Rajtuk kívül talán négyen-öten lézengtek a környéken.

Őszintén szólva, engem a bálnafossziliák hoztak a legkevésbé lázba, annál inkább a vidék fantasztikus formakincse. Az idővel is hatalmas szerencsénk volt; a vakítóan kék égen el-elúszkáló felhőkkel csatázó napsütés hol egyik, hol másik erózió fa-

ragta kőalakzatot világította meg. Az uralkodó kőzet itt a homokkő (kisebb részben iszapkő, vagyis aleurolit – agyag- és homokfrakció közé eső szemcsékből összeállt üledékes kőzet), mely köztudottan a szél-szobrász kedvenc alapanyaga. Az ember szinte cukrászdában érzi magát, annyi a minyon formájú alakzat (hogy aztán a fallikus szimbólumokra hajazó formákról ne is beszéljünk), vagy éppen a buddhista sztúpákra emlékeztető kúp. A homokkőveket sűrűn tarkítják *tafonik*, melyek vagy tengerpartokon, vagy sivatagos területeken fordulnak elő, ám kialakulásukra ma még sincs egyértelmű magyarázat (de magának a szónak az eredete is vitatott); csoportosan megjelenő, szövevényes eróziós bemélyedések.

Még egy megálló Kairó előtt, csak mert „benne van” (a programban): félórás csónakázás a *Qarun-tavon*, melyet egy az i.e XVIII. században uralkodó III. Amenemhat fáraó által építtetett csatorna, a Bahr Yussef lát el vízzel, a Nilusból. Ez már itt a *Fayyum oázis*, mely az ókori Egyiptom egyik legfontosabb éléskamrája volt. Láthatóan ma is az, most éppen a paradicsomnak lehet nagy szezonja. Mindenféle rendű-rangú-méretű jármű, rokkánásig rakva paradicsommal, igyekszik Kairó felé. Mi is igyekeznénk, de amikor úgy Giza magasságába értünk (igen, látszottak a piramisok), elkezdett bedugulni minden létező út, amit sofőrünk ismert. Csütörtök este volt, muzulmán barátainknak ez olyan, mint nekünk a péntek délután. De vajon mi vár ránk a városban?

Egy nappal hazaindulásunk előtt értünk vissza Kairóba; azt a napot ágyban, párna közti töltöttem, heveny náthával küszködve. Kora este merészkedtem ki Bálintal az utcára, végül is enni kéne valamit. Vezetőnk előre megmondta, mostanában errefelé úgy megy, hogy péntekenként, ima után, ha esik, ha fúj, tüntetni szoktak a Tahrir téren. Kis szállodánk recepciósa interneten követte a fejleményeket, s amikor elindultunk, már jelezte, hogy tart a szokásos tüntetés. Az utcán (igaz, hogy a Tahrirral ellenkező irányba mentünk) ennek semmi jelét nem láttuk. Családok korzóztak, minden üzlet nyitva... Mire visszaértünk, emberünk jelentette, hogy már van egy halott... aztán még több. A szálloda előtti főútcán mentőautók rohagáltak, amúgy a forgalom egy csapásra alábbhagyott. Elgondolkodtunk, nem kellene-e azonnal taxiba vágni magunkat és kitépni a repülőterre. Végül is maradtunk. Az éjszaka „termése” úgy tucatnyi halálos áldozat volt, ami megfelel a pénteki nagy átlagnak. Nagyon szomorú ezt ilyen ridegen leírni, de ez az egyiptomi valóság. Másnap reggel rendben hazarepültünk. A helyzet azóta gyakorlatilag mit sem változott. 🗿